

ЗИГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету

Протокол № 10 від
«11» червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДАНІ ТА ЇХ АНАЛІЗ У ПСИХОЛОГІЇ

Освітній рівень: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність: С4 Психологія

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: обов'язкова

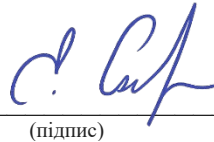
Форма навчання: денна

<u>Форма навчання</u>	<u>Курс</u>	<u>Семестр</u>	<u>Лекції (год.)</u>	<u>Практичні (год.)</u>	<u>Самостійна робота студента (год.)</u>	<u>Разом (год.)</u>	<u>Іспит (сем.)</u>
<u>Денна</u>	<u>3</u>	<u>6</u>	<u>32</u>	<u>16</u>	<u>72</u>	<u>120</u>	<u>6</u>

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів в галузі С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», Спеціальність: С4 Психологія, затвердженої вченою радою ЗФУУ (протокол № 10 від «11» червня 2025 року).

Програму навчальної дисципліни розробив:

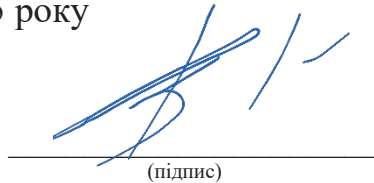
Доктор психологічних наук, професор
професор кафедри психології

(підпис)

О. Савченко

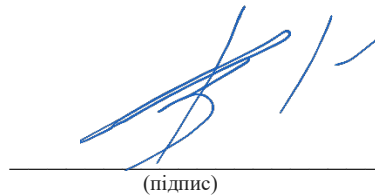
Робочу програму обговорено та затверджено на засіданні кафедри психології
Протокол № 9 від “21” травня 2025 року

Завідувач кафедри психології

(підпис)

І. Клименко

Гарант ОПП «Психологія»

(підпис)

І. Клименко

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОПП, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів - 4	Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»	Статус дисципліни Обов'язкова Мова навчання українська	
Модулів - 3	Спеціальність: С4 Психологія	Рік підготовки	
		3-й	
Змістових модулів - 2	Освітньо-професійна програма «Психологія»	Семестр	
Загальна кількість кредитів/годин - 4/120			6-й
		Лекції (год.)	
		32	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 3 год.;	Ступень вищої освіти - бакалавр	Практичні(год.)	
		16	
		Самостійна робота(год.)	
		72	
		Всього	
		120	
		Вид контролю	
	Екзамен		

2.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Дані та їх аналіз у психології» є формування у студентів системного розуміння принципів роботи з емпіричними даними та розвиток навичок їх якісного й кількісного аналізу для вирішення психологічних завдань.

Дисципліна спрямована на:

- ознайомлення з методологічними основами збору та обробки психологічних даних;
- формування компетентностей у використанні сучасних статистичних методів та програмних засобів аналізу;
- розвиток умінь інтерпретувати результати досліджень у контексті психологічної теорії та практики;
- забезпечення готовності до застосування аналітичних інструментів у науковій, освітній та прикладній діяльності;
- виховання критичного мислення щодо достовірності та валідності отриманих даних.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Завдання вивчення навчальної дисципліни «Дані та їх аналіз у психології» полягають у забезпеченні студентів знаннями та практичними навичками, необхідними для роботи з емпіричними матеріалами та їх коректної інтерпретації у психологічних дослідженнях. Основні завдання можна сформулювати так:

1. Ознайомлення з методологією збору даних у психології: принципи побудови дослідження, вибірки, інструментарію та процедур.
2. Формування навичок статистичного аналізу: застосування базових і сучасних методів математичної статистики для обробки психологічних даних.
3. Розвиток уміння використовувати програмні засоби (SPSS, R, Python, Excel та інші) для аналізу даних у психологічних дослідженнях.
4. Навчання інтерпретації результатів у контексті психологічних теорій та практики, формування висновків і рекомендацій.
5. Виховання критичного мислення щодо достовірності, валідності та надійності отриманих даних.
6. Формування компетентностей у презентації результатів: підготовка таблиць, графіків, звітів та наукових публікацій.
7. Забезпечення готовності до практичного застосування методів аналізу даних у науковій, освітній та прикладній психології.

2.3. Найменування компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Для успішного засвоєння дисципліни «Дані та їх аналіз у психології» студентам необхідно володіти знаннями з таких предметів:

Пререквізити:

- Методи дослідження в психології – це сукупність загальних підходів і інструментів для отримання наукових знань про психіку та поведінку людини.
- Методи якісних досліджень у психології – це способи глибинного аналізу індивідуального досвіду, смислів і контекстів через інтерв'ю, спостереження та аналіз текстів.
- Методи кількісних досліджень у психології – це статистично орієнтовані процедури вимірювання та узагальнення психологічних явищ за допомогою тестів, анкет і математичного аналізу даних.
- Методи теоретичних досліджень у психології – це концептуальні підходи

до узагальнення емпіричних результатів, побудови моделей і формулювання психологічних законів та теорій.

Постреквізити:

Після завершення дисципліни студенти зможуть застосовувати отримані знання у таких предметах та практиках:

- Переддипломна практика – це етап навчання, спрямований на закріплення теоретичних знань і набуття практичних навичок у професійній діяльності.
- Кваліфікаційна робота – це самостійне науково-дослідне дослідження студента, яке демонструє рівень його професійної підготовки та здатність застосовувати знання для вирішення фахових завдань.
- Супервізія в роботі психолога, психотерапевта – це професійна форма підтримки та контролю, яка забезпечує розвиток компетентності спеціаліста, підвищення якості психологічної допомоги та дотримання етичних стандартів у практиці.

2.5. Результати навчання

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки

ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефаківців.

3.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 3. Методи кількісного аналізу даних

Тема 11. Основи статистичного аналізу у психології.

Статистичний аналіз дозволяє узагальнити дані та виявити закономірності у психологічних явищах. Він включає описові та інферентні методи. Використання статистики забезпечує наукову обґрунтованість висновків. Це є необхідною складовою сучасних досліджень.

Тема 12. Описова статистика: середні, варіація, кореляція.

Описова статистика дає змогу представити дані у вигляді числових показників. Середні значення характеризують тенденції, варіація — розкид результатів, а кореляція — взаємозв'язки між змінними. Ці показники допомагають зрозуміти структуру даних. Вони є базою для подальшого аналізу.

Тема 13. Інферентна статистика: гіпотези та перевірка значущості.

Інферентна статистика дозволяє робити висновки про генеральну сукупність на основі вибірки. Вона включає формулювання гіпотез та їх перевірку за допомогою статистичних критеріїв. Перевірка значущості визначає, чи є результати випадковими. Це забезпечує наукову достовірність висновків.

Тема 14. Регресійний та факторний аналіз.

Регресійний аналіз використовується для прогнозування залежних змінних на основі незалежних. Факторний аналіз дозволяє виявити приховані структури у даних. Ці методи є потужними інструментами кількісного аналізу. Вони широко застосовуються у психологічних дослідженнях.

Тема 15. Використання статистичних програм (SPSS, R, Python).

Статистичні програми забезпечують автоматизацію аналізу даних. Вони дозволяють застосовувати складні методи без ручних розрахунків. Використання програмного забезпечення підвищує точність та ефективність досліджень. Це є стандартом сучасної психологічної науки.

Змістовий модуль 4. Методи якісного аналізу та інтерпретації даних

Тема 16. Контент-аналіз у психології.

Контент-аналіз дозволяє досліджувати тексти, інтерв'ю та інші вербальні матеріали. Він спрямований на виявлення тем, смислів та частоти використання певних категорій. Метод забезпечує систематизацію якісних даних. Це робить його важливим інструментом психологічних досліджень.

Тема 17. Кейс-стаді та біографічний метод.

Кейс-стаді передбачає глибоке дослідження окремого випадку, що дозволяє детально проаналізувати психологічні особливості конкретної людини чи групи. Біографічний метод зосереджується на вивченні життєвого шляху, подій та досвіду особистості. Ці методи дають змогу зрозуміти індивідуальні закономірності розвитку та поведінки. Вони особливо корисні у клінічній психології та психотерапії.

Тема 18. Феноменологічний та наративний аналіз.

Феноменологічний аналіз спрямований на опис суб'єктивного досвіду людини без його інтерпретації через зовнішні теорії. Наративний аналіз досліджує історії та розповіді, які формують ідентичність та пояснюють життєві події. Обидва методи дозволяють зрозуміти внутрішній світ клієнта та його смислові конструкції. Вони широко застосовуються у якісних психологічних дослідженнях.

Тема 19. Методи інтерпретації результатів дослідження.

Інтерпретація результатів передбачає пояснення отриманих даних у контексті психологічних теорій та практики. Вона включає узагальнення, пошук закономірностей та формулювання висновків. Важливо враховувати обмеження дослідження та можливі похибки. Коректна інтерпретація забезпечує практичну цінність психологічних висновків.

Тема 20. Застосування якісних методів у клінічній практиці.

Якісні методи дозволяють глибоко досліджувати індивідуальний досвід клієнта та його життєві історії. Вони допомагають зрозуміти причини

психологічних проблем та знайти шляхи їх вирішення. У клінічній практиці якісні методи застосовуються для діагностики, психотерапії та підтримки клієнтів. Це робить їх важливим інструментом практичного психолога.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни

Назви змістовних модулів і тем практичних занять	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		л.	пр.	с.р.
Змістовий модуль 3. Методи кількісного аналізу даних				
Тема 11. Основи статистичного аналізу у психології.	13	3	2	8
Тема 12. Описова статистика: середні, варіація, кореляція.	13	3	2	8
Тема 13. Інферентна статистика: гіпотези та перевірка значущості.	12	3	2	7
Тема 14. Регресійний та факторний аналіз.	12	3	2	7
Тема 15. Використання статистичних програм (SPSS, R, Python).	12	3	2	7
Змістовий модуль 4. Методи якісного аналізу та інтерпретації даних				
Тема 16. Контент-аналіз у психології.	12	3	2	7
Тема 17. Кейс-стаді та біографічний метод.	11	3	1	7
Тема 18. Феноменологічний та наративний аналіз.	11	3	1	7
Тема 19. Методи інтерпретації результатів дослідження.	12	4	1	7
Тема 20. Застосування якісних методів у клінічній практиці.	12	4	1	7
Усього:	120	32	16	72

5. Тематика практичних занять з дисципліни

Змістовий модуль 3. Методи кількісного аналізу даних

Практичне заняття 11. Основи статистичного аналізу у психології

- Охарактеризуйте роль статистики у психологічних дослідженнях.
- Назвіть відмінності між описовими та інферентними методами.
- Зазначте приклади застосування статистичного аналізу у практиці.
- Опишіть значення статистики для наукової достовірності висновків.

Практичне заняття 12. Описова статистика: середні, варіація, кореляція

- Перелічіть основні показники описової статистики.
- Охарактеризуйте значення середніх величин для узагальнення даних.
- Зазначте роль варіації у визначенні розкиду результатів.
- Опишіть приклади використання кореляції для виявлення зв'язків.

Практичне заняття 13. Інферентна статистика: гіпотези та перевірка значущості

- Охарактеризуйте сутність інферентної статистики.
- Назвіть основні етапи формулювання та перевірки гіпотез.
- Зазначте приклади статистичних критеріїв для перевірки значущості.
- Опишіть значення інферентної статистики для узагальнення результатів.

Практичне заняття 14. Регресійний та факторний аналіз

- Охарактеризуйте сутність регресійного аналізу.
- Назвіть приклади застосування регресії у психології.
- Зазначте значення факторного аналізу для виявлення прихованих структур.
- Опишіть переваги та обмеження цих методів.

Практичне заняття 15. Використання статистичних програм (SPSS, R, Python)

- Перелічіть сучасні програми для статистичного аналізу.
- Охарактеризуйте переваги автоматизації аналізу даних.
- Зазначте приклади застосування програм у психологічних дослідженнях.
- Опишіть обмеження використання програмного забезпечення.

Змістовий модуль 4. Методи якісного аналізу та інтерпретації даних

Практичне заняття 16. Контент-аналіз у психології

- Охарактеризуйте сутність контент-аналізу.
- Назвіть приклади матеріалів для його застосування.
- Зазначте значення категоризації та систематизації даних.
- Опишіть переваги та обмеження цього методу.

Практичне заняття 17. Кейс-стаді та біографічний метод

- Охарактеризуйте особливості кейс-стаді.
- Назвіть приклади застосування біографічного методу.
- Зазначте значення цих методів для клінічної практики.
- Опишіть переваги та обмеження індивідуальних досліджень.

Практичне заняття 18. Феноменологічний та наративний аналіз

- Охарактеризуйте сутність феноменологічного аналізу.
- Назвіть особливості наративного підходу.
- Зазначте значення цих методів для розуміння внутрішнього світу клієнта.
- Опишіть приклади застосування у якісних дослідженнях.

Практичне заняття 19. Методи інтерпретації результатів дослідження

- Охарактеризуйте основні принципи інтерпретації даних.
- Назвіть приклади узагальнення результатів у психології.
- Зазначте значення врахування похибок та обмежень.
- Опишіть роль інтерпретації для практичної цінності висновків.

Практичне заняття 20. Застосування якісних методів у клінічній практиці

- Охарактеризуйте значення якісних методів для діагностики.
- Назвіть приклади застосування у психотерапії.
- Зазначте роль якісних методів у підтримці клієнтів.
- Опишіть переваги використання якісних методів у клініці.

6. Тематика самостійних занять з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Самостійне заняття 11. Основи статистичного аналізу у психології – Опишіть значення статистики для психологічних досліджень. – Порівняйте описові та інферентні методи аналізу. – Наведіть приклади застосування статистики у практиці. – Проаналізуйте роль статистики у забезпеченні достовірності висновків.	8
2	Самостійне заняття 12. Описова статистика: середні, варіація, кореляція – Розрахуйте середні значення для вибірки. – Визначте варіацію та поясніть її значення. – Побудуйте кореляційну матрицю для кількох змінних. – Проаналізуйте структуру даних за допомогою описової статистики.	8
3	Самостійне заняття 13. Інферентна статистика: гіпотези та перевірка значущості – Сформулюйте статистичну гіпотезу для вибірки. – Використайте критерії перевірки значущості (t-тест, χ^2). – Проаналізуйте результати перевірки гіпотези. – Наведіть приклади застосування інферентної статистики у психології.	7
4	Самостійне заняття 14. Регресійний та факторний аналіз – Побудуйте просту регресійну модель. – Визначте фактори у наборі даних. – Проаналізуйте залежні та незалежні змінні. – Наведіть приклади застосування цих методів у психології.	7
5	Самостійне заняття 15. Використання статистичних програм (SPSS, R, Python) – Перелічіть основні програми для аналізу даних. – Опишіть переваги автоматизації статистичних розрахунків. – Виконайте практичний аналіз у SPSS, R або Python. – Проаналізуйте обмеження використання програмного забезпечення.	7
6	Самостійне заняття 16. Контент-аналіз у психології – Опишіть сутність контент-аналізу. – Визначте категорії для аналізу текстових матеріалів. – Проаналізуйте частоту використання ключових понять. – Наведіть приклади застосування методу у психології.	7
7	Самостійне заняття 17. Кейс-стаді та біографічний метод – Опишіть особливості методу кейс-стаді. – Проаналізуйте значення біографічного методу для психології.	7

	– Наведіть приклади застосування кейс-стаді у практиці. – Порівняйте ці два методи за їхніми можливостями.	
8	Самостійне заняття 18. Феноменологічний та наративний аналіз – Опишіть сутність феноменологічного аналізу. – Визначте особливості наративного підходу. – Наведіть приклади застосування цих методів. – Проаналізуйте значення цих методів для розуміння клієнта.	7
9	Самостійне заняття 19. Методи інтерпретації результатів дослідження – Опишіть основні принципи інтерпретації даних. – Наведіть приклади узагальнення результатів у психології. – Проаналізуйте обмеження дослідження та їх вплив. – Визначте роль інтерпретації для практичної цінності висновків.	7
10	Самостійне заняття 20. Застосування якісних методів у клінічній практиці – Опишіть значення якісних методів для діагностики. – Наведіть приклади застосування у психотерапії. – Проаналізуйте роль якісних методів у підтримці клієнтів. – Визначте переваги використання якісних методів у клініці.	7
Всього		72

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Дані та їх аналіз у психології» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- реферати, презентації;
- екзамен.

8. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Дані та їх аналіз у психології» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Екзамен
20%	10%	20%	10%	40 %
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Екзамен
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (2 занять, 2 теми – 2 оцінки).		1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (10 занять, 10 тем – 10 оцінок).		1. Відповідь на 2 запитання, кожне з яких 10 балів. Розв'язання

2.Модульний контроль 1 проводиться на 2 занятті. Оцінка за Модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання письмового завдання, а саме: 20 тестових завдань.	2.Модульний контроль 2 проводиться на останньому практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання письмового завдання.	практичного кейсу 10 балів. Тестові завдання 10 балів. У підсумку 40 балів.
---	---	---

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-10
2	Проекційний екран	
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Google Chrome, Firefox)	
4	Наявність доступу до мережі Інтернет	
5	Персональні комп'ютери, ноутбук.	
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	
8	Програмне забезпечення: ОС Windows	
9	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Бендерська О. *Практикум з психологічних досліджень*. – Київ: Либідь, 2022.
2. Бондаренко О. *Методи психологічних досліджень*. – Київ: Академія, 2020.

3. Гуменюк О. *Методи збору та аналізу даних у психології*. – Львів: Світ, 2020.
4. Корніяка О. *Методологія психологічних експериментів*. – Київ: Наука, 2018.
5. Литвинчук Н. *Статистичний аналіз у психології*. – Київ: КНЕУ, 2021.
6. Савчин М. *Основи психологічного експерименту*. – Львів: ЛНУ, 2021.
7. Сердюк Л. *Психологічні методи дослідження*. – Харків: Основа, 2019.
8. Титаренко Т. *Методологія психологічної науки*. – Київ: Либідь, 2019.
9. Яковенко С. *Методи якісного аналізу у психології*. – Київ: Освіта, 2020.
10. Яценко Т. *Психодіагностика та методи дослідження*. – Київ: Освіта, 2018.

Додаткові:

1. Breakwell G., Smith J., Wright D. *Research Methods in Psychology*. – London: Sage, 2012.
2. Bryman A. *Social Research Methods*. – Oxford: OUP, 2016.
3. Cohen J. *Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences*. – New York: Routledge, 2017.
4. Coolican H. *Research Methods and Statistics in Psychology*. – London: Routledge, 2019.
5. Field A. *Discovering Statistics Using SPSS*. – London: Sage, 2018.
6. Gravetter F., Forzano L. *Research Methods for the Behavioral Sciences*. – Boston: Cengage, 2020.
7. Hayes A. *Introduction to Mediation, Moderation, and Conditional Process Analysis*. – New York: Guilford Press, 2018.
8. Kline R. *Principles and Practice of Structural Equation Modeling*. – New York: Guilford Press, 2015.
9. Shaughnessy J., Zechmeister E., Zechmeister J. *Research Methods in Psychology*. – New York: McGraw-Hill, 2015.
10. Tabachnick B., Fidell L. *Using Multivariate Statistics*. – Boston: Pearson, 2019.

Інформаційні ресурси:

1. Міністерство освіти і науки України – mon.gov.ua
2. Український науково-методичний центр практичної психології – psyua.org
3. American Psychological Association – apa.org
4. European Federation of Psychologists' Associations – efpa.eu
5. ResearchGate – researchgate.net
6. Державна служба статистики України – ukrstat.gov.ua
7. МОЗ України – moz.gov.ua
8. WHO – who.int